

G CX-1492

Seat No. _____

M. A. (Sem. II) Examination

April / May - 2017

Sanskrit : Paper-203

विराटपर्व (अ. १ से २३)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- १ सानुवाद्ये सभञ्जयो : (गमे ते चार) १४
- (१) वैडूर्यान्काञ्चनान्दान्तान् फलैर्ज्योतीरसैः सह ।
कृष्णाक्षौल्लोहिताक्षांश्च निर्वर्त्स्यामि मनोरमान् ॥ (१.२१)
- (२) इयं कूटे मनुष्येन्द्र गहना महती शमी ।
भीमशाखा दुरारोहा स्मशानस्य समीपतः ॥ (५.१२)
- (३) शरीरलिङ्गैरूपसूचितो ह्ययं मूर्धाभिषिक्तोऽयमितीव मानसम् ।
समीपमायाति च मे गतव्यथो यथा गजस्तामरसी मदोत्कटः ॥
(६.६)
- (४) यो मे न दधायुच्छिष्टं न च पादौ प्रधावयेत् ।
पीयेयुस्तेन वासेन गन्धर्वाः पतयो मम ॥ (८.२९)
- (५) वीर्योन्नद्धा बलोदग्रा राज्ञा समभिपूजिताः ।
सिंहस्कन्धकटिग्रीवाः स्ववदाता मनस्विनः ।
असकृल्लब्धलक्षास्ते रङ्गे पार्थिवसंनिधौ ॥ (१२.१४)
- (६) त्वं कालरात्रीमिव कश्चिदातुरः किं मां दृढं प्रार्थयसेऽद्य कीचक ।
किं मातुरङ्गे शयितो यथा शिशुश्चन्द्र जिघृक्षुरिव मन्यसे हि माम् ॥
(१३.२१)

(૭) ન રાજના જવકિંચિત્સમાચરસિ કીચકે ।

દસ્યૂનામિવ ધર્મસ્તે ન હિ સંસદિ શોભતે ॥ (૧૫.૨૪)

(૮) બાહુયુદ્ધં તયોરાસીત્કુદ્ધયોર્નરસિહયોઃ ।

વસંતે વાશિતાહેતોર્બલવદ્રજયોરિવ ॥ (૨૧.૪૯)

૨ “મહાભારત : ભારતીય સંસ્કૃતિનો વિશ્વકોશ છે” - વિધાન ચર્ચો. ૧૪

અથવા

૨ મહાભારતના આધારે દ્રૌપદીનું પાત્રાલેખન કરો. ૧૪

૩ મહાભારતનું સાહિત્ય સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરો. ૧૪

અથવા

૩ કીચકવધ પર્વનું રસદર્શન કરો. ૧૪

૪ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો : ૧૪

(૧) ધૌમ્યમુનિનો ઉપદેશ

(૨) જીમૂતવધ પ્રસંગ

(૩) મહાભારતના સંસ્કરણ

(૪) કીચકનું પાત્રાલેખન

૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ સાત પ્રશ્નોના બે-ત્રણ વાક્યમાં જવાબ આપો : ૧૪

(૧) મહાભારતમાં કેટલા પર્વો છે ? કયા-કયા ?

(૨) મહાભારતનાં આઠસ્ત્રષ્ટાનું નામ જણાવી તેમના માતા-પિતાના નામ જણાવો.

(૩) યુધિષ્ઠિર અર્જુનને કેવો માને છે ?

- (૪) 'અક્ષહૃદયજ્ઞ' નો અર્થ જાણાવી તે કોને માટે વપરાયેલ છે ?
- (૫) યુધિષ્ઠિરે પોતાના સેવકોને ક્યાં-ક્યાં મોકલ્યા ?
- (૬) ભીમ દ્રૌપદીને કઈ પતિ પરાયણ સ્ત્રીઓના ઉદાહરણ આપે છે ?
- (૭) યુધિષ્ઠિરે ધર્મરાજા પાસે ક્યા વરદાન માંગ્યા ?
- (૮) ધૌમ્યમુનિનો ઉપદેશ યુધિષ્ઠિરના મતે કેવો છે ?
- (૯) વિરાટનગરમાં ક્યા મહોત્સવ દરમ્યાન હજારો મલ્લ ભેગા થતા અને તેમાં સૌથી બળવાન મલ્લ કોણ હતો ?
- (૧૦) અજ્ઞાતવાસ દરમ્યાન પાંડવોએ ક્યા નામ ધારણ કર્યા ?
- (૧૧) 'સવ્યસાચી' વિશેષણ કોને માટે વપરાયું છે ? શા માટે ?
- (૧૨) વિરાટપર્વમાં કેટલા ઉપપર્વ છે ? ક્યા-ક્યા ?
-